

Sikkerhet

Ikke overlat noe til tilfeldighetene

En kajakkture i desember kunne endt betydelig verre enn den gjorde, da en av deltakerne havnet i vannet, to ganger til og med, og med åpen glidelås i tørrdrakten.

TEKST OG FOTO: MÅNS LANGERT

Selv en erfaren

padler kan begynne å slurve når det går rutiner i forberedelsene for en vinterpadletur, når du har gjort det samme så mange ganger at du begynner å slappe av.

Hvordan vet du at du har forberedt deg tilstrekkelig til en vinterpadletur? Har du oppdatert din sikkerhetstenkning og spurt deg "hva skjer om..." så mange ganger at du til slutt er fullstendig overbevist om at du har tenkt på alt? Spørsmålet ble stilt til Niclas Drottler, NIL-sertifisert (Nordisk Instruktørlisens) kajakkguide og instruktør, samt gründer av Sjøstaden Kajak i Stockholm.

Turleders kontrollfunksjon

– Det vet man jo aldri riktig. Men spørsmålet er todelte; dels handler det om ansvaret du har som individ, at du har forberedt deg skikkelig og kontrollert din egen utrustning for turen. Viktig er det også at man har et ansvar som turleder for å ha kontroll på deltakerne, deres erfaringsnivå og at de ikke bare er ordentlig utrustet, men at utstyret også brukes riktig, sier Niclas Drottler. Selv en erfaren padler kan begynne å slurve når det går rutiner i forberedelsene for en vinterpadletur, når du har gjort det samme så mange ganger at du begynner å slappe så pass av at du slutter å tenke på hva du egentlig gjør. Plutselig kan du ha glemt et moment som kan innebære livsfare, som å dra igjen glidelåsen i tørrdrakten. La oss se på denne førstnevnte vinterturen, hvordan den ble forberedt og hvordan den ble gjennomført, hva som ble gjort og hva som kunne vært gjort anderledes.

Gradert som vanskelig

Vi skal på en todagers vinterpadletur på den svenske østkysten med en erfaren turleder som kjenner området veldig godt. Turen er gradert som vanskelig, ikke på grunn av at padlingen er teknisk

vanskelig eller at det er snakk om en kort eller lang distanse, men kun fordi det er snakk om vinterpadling. Saker og ting blir litt mer komplisert og utfordrende om vinteren, helt enkelt. Syv andre deltakere er med, hvorav alle, så nær som en, er erfarne padlere som er kjent med vintrepadling. Utusen om altså.

– Her har det tydeligvis vært en svikt i forberedelsene til turen. Vinterpadling stiller høye krav til deltakernes erfaringsnivå, og er den klassifisert som vanskelig er det ekstra viktig

at deltakerne holder riktig nivå, mener Niclas Drottler. At klassifiseringen av turen respekteres av deltakerne blir viktigere jo høyere grad av vanskelighet den har.

Grov sjø

Det er midt i desember med fem til ti minusgrader. Marken er dekket av et lett lag med snø og det er et tynt lag av is på sjøen i alle bukter og vik. Stormen Emil har mistet sin styrke, men vindstyrken er likevel seks til åtte meter i sekundet, og sjøen er til dels grov enkelte steder. Deltakerne pakker kajakk og skifter klær. Alle, utusen om, pakker kajakkene mer eller mindre fulle av vannrette pakksekker som inneholder klær, mat og andre nødvendigheter, selv om det bare er snakk om en dagstur. Den mer uerfarne padleren pakker også ned noen saker, men ingen av de andre i gruppen merker hvor lite. De er alle opptatt av sine egne forberedelser og pakking. Dette er en padletur som forutsetter at alle deltagerne kan ta vare på seg selv og vet hva de gjør.

Sjokkert men rolig

Turlederen går gjennom planen for dagen, og gir en kort orientering om sikkerheten; hold sammen, og en blåsing i floyten betyr at noen har kommet for langt bort. Så er det bare å sette avgårde. Etter noen timer velter en av deltakerne, uvisst av hvilken grunn siden bølgene ikke er spesielt høye eller vanskelige å takle. Han får hjelp til å komme seg opp igjen i kajakken, er litt sjokkert selvsagt men likevel rolig. Han klager på at det er litt kaldt i tørrdrakten, noe de andre ikke synes er så rart i og med at vannet bare holder et par plussgrader.

Etter litt padling går samme padler rundt på nytt. Han ligger i vannet ved siden av kajakken og et par av deltakerne hjelper til med tytterligere en kameratredning. Han padler videre med sammenbitte tenner i den økende vinden, mot vår rasteplass for lunsj. Et par av de andre deltakerne holder seg i nærheten om det skulle skje noe igjen. Lederen for gruppen tar teten og setter kursen mot rasteplassen.

– For avreise på en organisert tur bør ledere ha overordnet kontroll på deltakerne og deres utrustning. Når padleren klager på at det er kaldt kan det være et varsel om at det er noe feil med tørrdrakten. Kanskje bør man vurdere å ta en pause i padlingen for å finne ut som det er forsvarlig å fortsette padlingen, eller kanskje bør man avslutte, sier Niclas Drottlér.

Ingen tørre klær eller varm drikke

Vel fremme ved rasteplassen kommer froklaringen på hvorfor padleren var så kald i tørrdrakten sin. Det var nemlig litervis med vann i drakten. Han hadde en tørrdrakt for sportsdykkerne med doble glidelåser, hvorav bare den ene var lukket. Den er ikke tett og fungerer bare som en beskyttelse for den indre glidelåsen. Her var det med andre ord over en meters lekkasje hvor vannet rant raskt inn. Padleren hadde ingen tørre klær i oppakningen, ingen varm mat eller noe varm drikke. De andre i gruppen samler sammen klær til skifte og han får varm te og kaffe. Det blir fyr opp et åpent bål for å forsøke å få tørr drakt og klær. Vår nedkjølte venn er svært taknemlig, men skjemmes av sin ubetenksomhet.

Det gikk bra denne gangen. Gruppens samlede erfaring og utrustning bidro til at det ikke ble noen annet enn en litt besværlig situasjonen for en nedkjølt padler, en som ikke var forberedt på det

han skulle foreta seg, en som ikke burde vært med på denne turen og en padler som lukker glidelåsen i drakten neste gang.

Tips til vinterpadling

Ved kaldtvannspadling minker sikkerhetsmarginene, og det stilles høye krav til både kunnskap og forberedelse, også når det gjelder klær og øvrig utrustning. Som regel bør man ikke dra på padletur under slike forhold uten at man har øvd grundig i redningsteknikker. En egenredning er noe helt annet i november når det er fire plussgrader og det blåser sterkt fra siden, enn midt på sommeren på flatt vann.

Kunnskap og forberedelse

Om jeg havner i vannet og min rulle ikke fungerer, hva gjør jeg da? Har jeg alternative redningsteknikker, og hvor lenge kan jeg ligge i vannet uten at jeg blir så nedkjølt at det påvirker mine muligheter til selvredning? Å forstå spørsmål som dette, og hvordan hypotermi virker om man skulle havne i vannet, kan være forskjellen på liv og død. Det er også viktig med kunnskap om hva som skjer med oss kajakkpadlere når vannet fryser til is og den tenkte ruten ikke lenger er padlepar, eller når padleluker og rorvire fryser fast.

Utrustning og klær

Ekstra vinterutrustning kan være ispigger, termos med varmt vann og belysning. Det er viktig å huske på at det blir tidlig mørkt om vinteren. Men spørsmål er nok om ikke vinterklær er den viktigste utrustningen for en vinterpadler, Tørrdrakt med tørr underdel, votter/hansker og neoprensko er den vanligste uniformen, og det finnes nærmest like mange varianter på dette feltet som det finnes padlere. Et plagg som er bra å padle i, er dessverre ikke nødvendigvis et like godt plagg å bade i. Ved siden av valg av klær å bruke under padlingen, bør man også ha med et skifte, som er pakket tørt.

Selskap

De fleste er enige om at man ikke bør dra alene å padle vinterstid. Men samtidig er det viktig at det selskapet man velger har den erfaringen, kunnskapen og den utrustningen som er nødvendig. Å ta med noen uten nødvendig erfaring kan resultere i at sikkerhetsmarginen blir mindre i stedet for større. ●●

▼ **Kameratredning.**

Vinterpadling stiller høye krav til deltakernes erfaringsnivå, og er den klassifisert som vanskelig er det ekstra viktig at deltakerne holder riktig nivå.

▼ **Turlederen holder kontroll på gruppen.**

▼ **Forberedelse til ilandstigning.**

